

¿Laboratoris ambulants o herois?

Atletisme: plaer i química de l'esforç extrem

Aquest estiu, com cada quatre anys des que el 1897 Pierre de Frey, baró de Coubertin, restablí els Jocs Olímpics de l'era moderna, un esport passarà a ocupar un lloc privilegiat: l'esport rei, l'atletisme, serà el centre d'informació esportiva (i, de vegades, no tan esportiva) dels mitjans de comunicació de tot el món.

Sempre ha estat un esport que ha escapat a l'anàlisi de la gent que, d'una manera o altra, no l'ha experimentat en la pròpia carn. Molts recordem encara la gran pel·lícula anglesa *La solitud del corredor de fons*, però en aquesta ocasió, com en tantes altres, l'atleta serveix tan sols de pretext per a exposar un altre tema; o, també, les precioses imatges de l'equip olímpic anglès entrenant a la vora de la mar, a Brighton, acompanyats musicalment per una magnífica composició de Vangelis. Són anècdotes. Con deia un gran estudiós de l'esport, José María Cajigal (recentment mort en accident d'aviació), la psicologia de l'atleta s'escapa a escriptors, psicòlegs i d'altres tractadistes del comportament humà.

La diferència que hi ha entre un esport associació, com per exemple el

futbol o el bàsquet, i un esport fonamentalment individual com l'atletisme, fa que siga totalment diferent la psicologia dels individus

Qualsevol atleta modest té una pràctica diària que oscil·la entre una i dues hores | Francesc i Ciscar

que els practiquen. Fins i tot dins de l'atletisme, com va comentar José Manuel Abascal, l'especialitat, en molts casos, és condicionada per l'extracció social i/o per l'origen geogràfic: per exemple, els fondistes són gent fonamentalment acostumada a patir, feta a viure en terrenys durs. Podem trobar-ne excepcions, però, molt sovint, els fills de les famílies benestants de les grans ciutats, si opten per alguna especialitat atlètica, ho solen fer per les proves de velocitat o pels salts.

Si comencem per l'activitat usual d'un atleta relacionat amb l'alta competició, d'un atleta d'elit, observem que, en la immensa majoria dels casos, l'entrenament és biquotidià (matí i vesprada). Sense necessitat d'arribar a les més altes esferes, qualsevol atleta modest té una pràctica diària que oscil·la entre una i dues hores, com a mínim. Tot això suposa un fort desgast, que sovint condueix a la lesió (el gran problema de l'esportista), i aquest és un risc amb el qual l'individu que practica l'atletisme compta sempre. Als països més desenvolupats, fisioterapeutes, traumatòlegs,

dietòlegs, i altres especialistes, segueixen i programen la vida dels atletes d'elit, a fi d'obtenir-ne el màxim rendiment físic possible.

Una de les lluites constants que mantenen les federacions dels diversos països, i fonamentalment el COI (Comitè Olímpic Internacional), és la de la millora dels mètodes de detecció del dòping (mot que no deixa de ser un eufemisme). Com a exemple, als penúltims Campionats d'Espanya en Pista Coberta, els atletes van esgotar els estimulants en les farmàcies de guàrdia de la ciutat on se celebraven, quan es va fer córrer la veu que no hi hauria control antidòping. En canvi, en els últims, des del començament, es va fer públic que es faria l'esmentat control, cosa que va suposar que no es produïren els fets de l'anterior campionat.

De tota manera, no són únicament «els estimulants»; cada vegada, l'home investiga la més extensa gamma de possibilitats que li puguin permetre de córrer més o de llançar més lluny. Casos ben evidents són la *somatotropina*, substància que s'extrau dels cadàvers i que permet un més òptim rendiment dels músculs. Als dos dies de deixar-la de prendre, la detecció és quasi impossible. Aquesta substància és utilitzada com a fàrmac per a homes amb escàs desenvolupament físic, i fa poc es demanà públicament que se'n restringís l'ús a casos de veritable necessitat, ja que el seu consum suposa privar-ne a un altre que ho necessita realment.

Durant els darrers campionats d'Europa en pista coberta, les habitacions dels txecoslovacs semblaven veritables unitats de vi-

gilància intensiva, amb sèrums i tota mena de fàrmacs (no catalogats com a dòpings) a fi d'obtenir un millor rendiment en cada contracció muscular, o millor dit, per tractar d'assolir el màxim de potència muscular. Fins i tot, podem trobar procediments més subtils i menys cridaners, com és la transfusió de sang dels fondistes hores abans de la prova, per tal de comptar amb més glòbuls rojos i poder oxigenar millor.

Durant els darrers campionats d'Europa en pista coberta, les habitacions dels txecoslovacs semblaven veritables unitats de vigilància intensiva

Sembla impossible que la gent pugui conscientment sotmetre's a l'esclavitud dels entrenaments i d'altres aspectes com els que acabem d'esmentar; però la pràctica atlètica comporta un gran plaer que, encara que sembla contradictori, acompanya el sofriment. A més, cal tenir en compte el component estètic (tenir un cos bonic i ben proporcionat); i no únicament corporal, sinó també ambiental, una cursa emocionant, una gambada elegant, un llançament perfecte, un salt extraordinari. I el rostre dels fondistes reflectint l'esgotament i el sobreforç... en el fons, autèntics hereus del *pathos* grec.

NOVETATS EN LLIBRES

Rutes valencianes 2

Josep Soler Carnicer
Col·lecció Papers Bàsics. Amb mapes i fotografies.
Un compendi d'itineraris per tal que el viatger arribe als llocs més interessants i pintorescs —tant geogràficament com humana i artística— del nostre país
Editorial Tres i Quatre

Jaume I a través de la Història

Ernest Belenguier
Col·lecció La Unitat
La figura de Jaume I analitzada críticament, junt amb l'estudi de les diverses aproximacions que s'han fet del Conqueridor.
Editorial Tres i Quatre

El crit de l'òliba

Patricia Highsmith
El Balanfí. 162. 256 pàgs.
Una vegada més l'autora porta al límit les relacions dels seus personatges fins a transformar-les en un veritable malson. Traducció d'Hortènsia Curell
Edicions 62

CARLES RIBA

Sobre Poesia
Pròleg i edició a cura d'Enric Sullà
EDITORIAL EMPÚRIES

EL MÓN PERDUT

Sir Arthur Conan Doyle,
248 pàgs., 475 ptes.
L'Esparver, 32
EDICIONS DE LA MAGRAMA, S. A.

Prims homenatges

Pere Bessó
Col·lecció Poesia
Una fita important i suggerent dins la trajectòria vital i poètica de Pere Bessó
Editorial Tres i Quatre

L'Espill, núm. 19

Direcció literària de Joan Fuster
Amb textos de Tomàs Llorens, Alain Milhou, José Villacís, F. Pérez i Moragon, Attila József, Marc Granell, Vicent Pitarch, Romà de la Calle, Francesc Blay i Ricard Blasco
Editorial Tres i Quatre

BERTOLT BRECHT

ME-TI. Llibre dels canvis
Traducció de SEGIMON SERRALLONGA
EDITORIAL EMPÚRIES

CENTRALES NUCLEARES EN ESPAÑA EL PARON NUCLEAR BENITO SANZ

Debates y testimonios, 516 pàgs.
La primera anàlisi econòmica en profunditat que es fa a l'Estat espanyol sobre les centrals nuclears
EDITORIAL FERNANDO TORRES

Exercici per a una veu

Marc Granell
Col·lecció Papers Erosius, 6
Edicions de la Federació d'Entitats Culturals del País Valencià
«El llibre més colpidor i suggestiu d'una de les veus més importants de la poesia valenciana actual»

LLIBRERIA TRES I QUATRE
Pérez Bayer, 7. Tel. 352 91 10. València, 2